

LIETUVOS RESPUBLIKOS LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIUS

SPRENDIMAS DĖL GALIMOS DISKRIMINACIJOS TAUTYBĖS PAGRINDU VŠĮ MARIJAMPOLĖS LIGONINĖJE TYRIMO

2024-10-14 Nr. (24)SN-190)SP-75

Vilnius

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyboje (toliau – Tarnyba) 2024 m. rugpjūčio 22 d. gautas pareiškėjos (duomenys neskelbtini) (toliau – Pareiškėja) skundas, kuriame nurodoma, kad 2024 m. liepos 30 d. tarp 9 val. ir 10 val. ryto, pablogėjus Pareiškėjos motinos (duomenys neskelbtini) sveikatai (Pareiškėjos motina), buvo iškviesta greitoji medicinos pagalba. Dėl aukšto kraujospūdžio Pareiškėjos motina buvo nuvežta į Marijampolės ligoninės (toliau – Ligoninė) priimamąjį. Pareiškėja teigia, kad Ligoninėje budinti gydytoja (duomenys neskelbtini) (toliau – Gydytoja) labai nepagarbiai elgėsi su Pareiškėjos motina, tyčiojosi ir žemino ją. Skunde pažymima, kad Gydytoja, sukryžiuusi rankas prieš Pareiškėjos motinos veidą, ėmė šaukti: „eik, eik į savo taborą.“ Pareiškėjos motinai nuėjus pačiai į tualetą, Gydytoja komentavo, kad ji sveika, nes juda be pagalbos. Pareiškėjai pasakius, kad dėl netinkamo elgesio ji kreipsis į skyriaus vedėją, Gydytoja pasijuokė: „aš nebijau, vedėjos nėra, atostogauja.“

Pareiškėja pažymėjo, kad dėl tokio Gydytojos elgesio Pareiškėja ir jos motina, norėdamos gauti medicininės paslaugas / pagalbą, priverstos važiuoti ne į Ligoninę, kuri yra arčiau namų, bet į Kauno klinikas. Pareiškėja jaučiasi diskriminuojama tautybės pagrindu.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 30 straipsnio 1 ir 2 dalimis, Lietuvos Respublikos lygių galimybių kontrolierė 2024 m. rugpjūčio 29 d. raštu Nr. (24)SN-190)S-431 „Dėl informacijos pateikimo“ kreipėsi į Ligoninės vadovą, prašydama per 5 darbo dienas nuo reikalavimo gavimo dienos (kuo skubiau) pateikti paaiškinimą dėl galimos diskriminacijos minėtu pagrindu ir atsakyti į klausimus: „Ar Jums, kaip Ligoninės vadovui, yra žinomos skunde išdėstytos aplinkybės? Tuo atveju, jei žinomos, kokių veiksmų ėmėtės, ar Ligoninėje buvo atliktas vidinis tyrimas?“

Prašome pateikti visą su atliktu (jei buvo atliekamas) tyrimu susijusią medžiagą. Taip pat prašome pateikti susijusių Ligoninės darbuotojų paaiškinimus dėl aprašytos situacijos. Informuokite, ar Ligoninėje yra patvirtinta (-os) lygių galimybių įgyvendinimo politika (priemonės)? Jei yra patvirtinta, kaip su jomis buvo supažindinti Ligoninės darbuotojai? Vadovaujantis kokiais teisės aktais ir kokia tvarka vertinama Ligoninės darbuotojų elgesio (bendravimo su pacientais) atitiktis profesinės etikos reikalavimams?“

Taip pat paprašyta pateikti kitą reikšmingą informaciją, susijusią su Pareiškėjos skunde išdėstytomis aplinkybėmis.

Lygių galimybių kontrolierė

n u s t a t ė:

2024 m. rugsėjo 6 d. Tarnyboje gautame rašte „Dėl informacijos pateikimo“ (toliau – Raštas) Ligoninės direktorius paaiškino, kad skunde išdėstytos aplinkybės jam nebuvo žinomos iki paklausimo gavimo dienos. Tarnybos paklausimas yra pateiktas Ligoninės Medicinos etikos komisijai (toliau – Komisija) su pavedimu išnagrinėti jame minimą atvejį ir pateikti išvadas. VšĮ Marijampolės ligoninėje 2021 m. vasario 15 d. VšĮ Marijampolės ligoninės direktoriaus įsakymu Nr. V-32 „Dėl darbo tvarkos taisyklių patvirtinimo“ yra patvirtintos Darbo tvarkos taisyklės, kurių priedas yra Lygių galimybių politika. Šiuo įsakymu patvirtinta Supažindinimo su Darbo tvarkos taisyklėmis forma; įsakymu skyrių vedėjai ir vyresnieji slaugos administratoriai ir / arba analogiškas pareigas einantys darbuotojai įpareigoti su Darbo tvarkos taisyklėmis pasirašytinai supažindinti atitinkamų skyrių pavaldžius darbuotojus. Naujai priimtus darbuotojus su Darbo tvarkos taisyklėmis įpareigoti supažindinti personalo specialistai.

VšĮ Marijampolės ligoninėje darbuotojų elgesio (bendravimo su pacientais) atitiktis profesinės etikos reikalavimams vertinamos vadovaujantis vidaus norminiais teisės aktais: Darbo tvarkos taisyklėmis, patvirtintomis 2021 m. vasario 15 d. VšĮ Marijampolės ligoninės direktoriaus įsakymu Nr. V-32 „Dėl darbo tvarkos taisyklių patvirtinimo“, 2023 m. rugsėjo 5 d. VšĮ Marijampolės ligoninės direktoriaus įsakymu Nr. V-59 „Dėl asmens sveikatos priežiūros įstaigos darbuotojų elgesio kodekso taikymo“. Ligoninėje veikia Medicinos etikos komisija, kuri vadovaujasi 2021 m. rugsėjo 23 d.

VšĮ Marijampolės ligoninės direktoriaus įsakymu Nr. V-115 „Dėl Medicinos etikos komisijos nuostatų patvirtinimo“. Medicinos etikos komisija nagrinėja pacientų skundus dėl asmens sveikatos priežiūros specialistų bendravimo ir elgesio atitikties medicinos etikos normoms.

2024 m. rugsėjo 24 d. Ligoninė pateikė raštą Nr. 1-1486(1.59.E) „Dėl informacijos pateikimo“. Minėtame rašte pažymėta, kad Komisija, susipažinusi su turima medžiaga, 2024 m. rugsėjo 10 d. posėdyje išnagrinėjo Tarnybos paklausime nurodytas aplinkybes. Komisija nustatė, kad diskriminacijos faktas nenustatytas, etikos normos nepažeistos. Pareiškėja nepateikė Ligoninės administracijai įrodymų dėl diskriminacijos fakto buvimo. Gydytoja vadovavosi Ligoninės Vidaus tvarkos taisyklėmis ir Darbuotojų elgesio kodeksu, patvirtintu 2023 m. rugsėjo 5 d. VšĮ Marijampolės ligoninės direktoriaus įsakymu Nr. V-59 „Dėl asmens sveikatos priežiūros įstaigos darbuotojų elgesio kodekso taikymo“.

Lygių galimybių kontrolierė

k o n s t a t u o j a:

Skundo tyrimo metu buvo vertinama, ar VšĮ Marijampolės ligoninė užtikrino tinkamą sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, kad nebūtų priekabiaujama ir nebūtų duodami nurodymai priekabiauti prie Pareiškėjos motinos, tai yra, ar Ligoninės darbuotojai nepažeidė Lygių galimybių įstatymo 8 straipsnio 2 dalies, reglamentuojančios paslaugų teikėjo pareigą įgyvendinti lygias galimybes, nepaisant, be kita ko, tautybės.

Pažymėtina, kad tiek Europos Sąjungos, tiek nacionaliniuose teisės aktuose diskriminacija, pačia bendriausia šio žodžio prasme, reiškia teisių sumažinimą arba atėmimą tam tikrai kategorijai asmenų dėl kokių nors jiems būdingų požymių. Diskriminacijos sąvoka paprastai siejama su lygių galimybių, lygiateisiškumo pažeidimu, o nediskriminavimas – su asmenų lygaus traktavimo, lygių galimybių realizavimo kategorijomis. Konstitucinė nediskriminacijos samprata atskleidžiama remiantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsniu, kuriame nustatyta, kad įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar pareigūnams visi asmenys lygūs, ir nurodoma, jog žmogaus teisių negalima varžyti ir teikti jam privilegijų dėl jo lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu.

Aiškindamas Konstitucijos 29 straipsnio nuostatas, Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad konstitucinis visų asmenų lygybės principas, kurio turi būti laikomasi ir leidžiant įstatymus, ir juos taikant, įpareigoja vienodus faktus teisiškai vertinti vienodai ir draudžia iš esmės tokius pat faktus savavališkai vertinti skirtingai, taip pat kad konstitucinis visų asmenų lygybės principas reiškia žmogaus prigimtinę teisę būti traktuojamam vienodai su kitais, asmenys negali būti diskriminuojami, jiems negali būti teikiama privilegijų (be kitų, Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d., 2016 m. spalio 27 d. nutarimai). Asmenų lygybės principas iš esmės reiškia diskriminacijos draudimą, o diskriminacija dažniausiai suprantama kaip žmogaus teisių varžymas ar tam tikrų privilegijų teikimas, atsižvelgiant į lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų požymius (be kitų, Konstitucinio Teismo 2017 m. gruodžio 19 d. išvada, 2019 m. sausio 11 d. nutarimas). Konstitucinis visų asmenų lygybės įstatymui principas būtų pažeistas, jeigu tam tikra grupė asmenų, kuriems yra skiriama teisės norma, palyginti su kitais tos pačios normos adresatais, būtų kitaip traktuojama, nors tarp tų grupių nėra tokio pobūdžio ir tokios apimties skirtumų, kad toks nevienodas traktavimas būtų objektyviai pateisinamas (be kitų, Konstitucinio Teismo 1996 m. lapkričio 20 d., 2003 m. gruodžio 30 d. nutarimai).

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos, kurios tikslas – saugoti pagrindines žmogaus teises, atitinkančias Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos garantuojamas teises, III antraštinėje dalyje, skirtoje lygybei, įtvirtintas lygybės prieš įstatymą principas (20 straipsnis), taip pat įtvirtintas bet kokios diskriminacijos draudimas, ypač dėl asmens lyties, rasės, odos spalvos, tautinės ar socialinės kilmės, genetinių bruožų, kalbos, religijos ar tikėjimo, politinių ar kitokių pažiūrų, priklausymo tautinei mažumai, turtinės padėties, gimimo, negalios, amžiaus, seksualinės orientacijos (21 straipsnio 1 d.).

2000 m. birželio 29 d. Europos Sąjungos Tarybos direktyvoje 2000/43/EB įgyvendinant vienodo požiūrio principą asmenims, nepriklausomai nuo jų rasės arba etninės priklausomybės, pažymėta, kad lygybės prieš įstatymą teisė ir teisė į apsaugą nuo diskriminacijos visiems asmenims yra visuotinė teisė, pripažįstama pagal Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją, Jungtinių Tautų konvenciją dėl moterų visų diskriminacijos formų panaikinimo, Tarptautinę konvenciją dėl visų rasinės diskriminacijos formų panaikinimo, Jungtinių Tautų pilietinių ir politinių teisių bei ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių paktus ir Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją.

Pareiškėjos teigimu, 2024 m. liepos 30 d. tarp 9 val. ir 10 val. ryto jai ir motinai atvykus į Ligoninės greitosios pagalbos skyrių, Gydytoja, teikdama pirmąją pagalbą, elgėsi labai neetiškai: sukryžiuoti rankas prieš Pareiškėjos motinos veidą, ėmė šaukti: „eik, eik į savo taborą“; pareiškėjos motinai nuėjus pačiai į tualetą, Gydytoja komentavo, kad ji sveika, nes juda be pagalbos; Pareiškėjai pasakius, kad dėl netinkamo elgesio ji kreipsis į skyriaus vedėją, Gydytoja pasijuokė: „aš nebijau, vedėjos nėra, atostogauja.“

Pagal Lygių galimybių įstatymo 8 straipsnio 2 dalį, prekių pardavėjai, gamintojai ar paslaugų teikėjai privalo užtikrinti, kad šio straipsnio 1 dalyje nustatytais atvejais nebūtų priekabiuojama, seksualiai priekabiuojama ir nebūtų duodami nurodymai diskriminuoti lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu.

Vadovaujantis šia nuostata, Ligoninės administracija privalo užtikrinti, kad pacientai ne tik gautų paslaugas nediskriminuojant jų, be kita ko, tautybės pagrindu, bet ir kad gaudami sveikatos priežiūros paslaugas pacientai nepatirtų priekabiavimo.

Pagal Lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 7 dalį, priekabiavimas – nepageidaujamas elgesys, kai lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu siekiama įžeisti arba įžeidžiamas asmens orumas ir siekiama sukurti arba sukuriama bauginanti, priešiška, žeminanti ar įžeidžianti aplinka.

Ligoninės teigimu, apie skunde išdėstytas aplinkybes Ligoninės administracijai nebuvo žinoma. Gavusi Tarnybos paklausimą, Ligoninės administracija pavedė Ligoninės Medicinos etikos komisijai atlikti tyrimą dėl Gydytojos elgesio su paciente (duomenys neskelbtini). Komisija, išanalizavusi Gydytojos paaiškinimą bei Pareiškėjos skunde išdėstytas aplinkybes, nutarė, kad Gydytoja nepažeidė etikos normų.

Gydytojos paaiškiniame nurodyta, kad Pareiškėjos motinai atvykus į Ligoninės greitosios pagalbos skyrių, Gydytoja nustatė, kad pacientei yra išrašytas siuntimas planiniam stacionariam gydymui. Kitą dieną po atvykimo į Greitosios pagalbos skyrių, Gydytojai pasikreipus į pacientę dėl sveikatos būklės, Pareiškėjos motina pasakė (toliau cituojama): „pupuliuk, paguldyk mane šiandien, o ne rytoj.“ Gydytojos teigimu, nepaisydama pacientės nepagarbaus kreipimosi, ji išlaikė oficialų bendravimo su paciente toną, tačiau Pareiškėjos motinai išgirdus, kad kraujo tyrimo rezultatai bus tik

15 val., „konfliktas paaštrėjo“. Gydytojos teigimu, pacientė buvo įspėta apie tai, kad bendrojoje palatoje negalima kalbėti telefonu, nepaisant to, ji nuolat skambino artimiesiems ir aiškino, kad „jos niekas šiandien nesiruošia guldyti“. Gydytoja nurodė, kad iš pacientės pusės ji jautė spaudimą be jokio ištyrimo guldyti į ligoninę. Pacientė blaškėsi, vaikščiojo po Greitosios pagalbos skyrių. Gydytoja paklausė pacientės: „Ar Jūs taip gerai jaučiatės, jei blaškotės po skyrių, jei norite į tualetą, turite pasakyti kam nors iš personalo“. Gydytoja teigia, kad žodžių „eik, eik į taborą“ nesakė ir nesupranta, kodėl turėtų taip sakyti. Paaiškinimuose nurodyta, kad Gydytoja kreipėsi į pacientę prašydama „nedaryti bardako“. Po kurio laiko pacientė susirinko savo daiktus ir išeidama pasakė, kad kreipsis į vedėją. Į ką Gydytoja atsakė: „galite rašyti ką norite, kreiptis į ką norite, Jūsų skundų nebijau, tik tokių sunkių maišų Jums pačiai nešti negalima, ne tokia savijauta“. Pacientė į Gydytojos pasakymą atsakė: „o kas paneš, tu gal?“

Pagal Lygių galimybių įstatymu įtvirtintą priekabiavimo sampratą, priekabiavimas yra viena iš diskriminacijos formų, sietinas su vienu arba keliais asmens tapatybės požymiais. Pareiškėja nurodė, kad gydytoja netinkamai elgėsi su jos motina, kuri dėl tokio elgesio jautėsi pažeminta dėl tautybės.

Remiantis Lygių galimybių įstatyme įtvirtinta priekabiavimo samprata, priekabiavimui, kaip teisės pažeidimui, būdingi šie požymiai:

- nepageidaujamas elgesys, tai yra elgesys, kuris yra nepageidaujamas, nemalonus, žeidžiantis asmens, prie kurio priekabiuojama, orumą;

- priekabiavimas gali būti išreikštas tiek žodžiu, tiek raštu, tiek kitomis elgesio formomis, kurios gali pasireikšti gestų rodymu, fizinių veiksmų atlikimu, kuriais rodomas nepagarbus, žeminantis elgesys, žeidžiantis žmogaus orumą;

- priekabiavimo veiksmai yra susiję su asmens, prie kurio priekabiuojama, amžiumi, lytimi arba kitais asmens tapatybės požymiais;

- priekabiavimo tikslas bei motyvas gali būti siekis įžeisti žmogaus orumą arba siekis sukurti bauginančią, priešišką, žeminančią ar įžeidžiančią aplinką. Tačiau svarbu pažymėti, kad pagal Lygių galimybių įstatyme įtvirtintą priekabiavimo apibrėžtį, priekabiavimas gali būti identifikuojamas net ir nesant tikslo, motyvo įžeisti žmogaus orumą, bet pasireiškus tokio nepageidaujamo elgesio pasekmėms, tai yra kai dėl priekabiavimo yra įžeidžiamas asmens orumas arba sukuriama bauginanti, priešiška, žeminanti ar įžeidžianti aplinka.

Svarbu pažymėti, kad pagal Europos Tarybos nediskriminavimo direktyvose, taip pat ir Lygių galimybių įstatyme įtvirtintą priekabiavimo apibrėžtį, priekabiavimui įrodyti nereikia palyginimo objekto, o taip iš esmės yra dėl to, kad priekabiavimas dėl savo formos (žodinis, nežodinis ar fizinis užgauliojimas) ir galimo poveikio (žmogaus orumo įžeidimas) pats savaime yra neleistinas¹.

Priekabiavimas yra priešingas teisei, ydingas, netoleruotinas ir nepateisinamas veiksmas, dėl kurio žmogus yra pažeminamas, pakenkiama jo orumui, psichinei ir fizinei sveikatai, jam gali būti sukeltos neigiamos pasekmės, žmogus gali prarasti pasitikėjimą, norą socializuotis. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 21 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad žmogaus asmuo neliečiamas, o 2 dalyje įtvirtinta nuostata, kad žmogaus orumą gina įstatymas. Vienas iš fundamentalių žmogaus teisių pagrindų yra principas, kad visi žmonės yra gimę laisvi ir lygūs savo orumu ir teisėmis. Iš šio principo išplaukia, kad vienas pagrindinių diskriminacijos draudimo tikslų yra žmogaus orumo užtikrinimas. Orumas yra įgimtas visų žmonių, nepriklausomai nuo lyties, rasės, religijos, pilietybės ir pan.

Nagrinėjamu atveju Pareiškėja teigia, kad Gydytojos veiksmai Pareiškėjos motinos atžvilgiu laikytini priekabiavimu, nes ji nepagarbiai kalbėjosi, varė ją iš skyriaus, pašaipiai komentavo Pareiškėjos motinos sveikatos būklę pastarajai ketinant pasinaudoti tualetu. Gydytos paaiškinime dėl aplinkybių, kurios įvyko Pareiškėjos motinai atvykus su greitąja medicinos pagalba į Ligoninę, nurodoma, jog Pareiškėjos motina nesilaikė taisyklės, pagal kurią bendrojoje palatoje negalima kalbėti telefonu. Gydytoja nurodė, kad iš pacientės pusės ji jautė spaudimą be jokio ištyrimo guldyti į ligoninę. Gydytoja teigia, kad žodžių „eik, eik į taborą“ nesakė ir nesupranta, kodėl turėtų taip sakyti. Ligoninė pažymėjo, kad Gydytoja vadovavosi Ligoninės Vidaus tvarkos taisyklėmis ir Darbuotojų elgesio kodeksu, patvirtintu 2023 m. rugsėjo 5 d. VšĮ Marijampolės ligoninės direktoriaus įsakymu Nr. V-59 „Dėl asmens sveikatos priežiūros įstaigos darbuotojų elgesio kodekso taikymo“.

Pagal Lygių galimybių įstatymo 4 straipsnį, teismuose ar kitose kompetentingose institucijose nagrinėjant fizinių, juridinių asmenų, kitų organizacijų ir jų padalinių skundus, pareiškimus, prašymus, pranešimus ar ieškinius dėl diskriminacijos lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu, pareiškėjui nurodžius aplinkybes, leidžiančias daryti prielaidą dėl tiesioginės ar netiesioginės diskriminacijos, priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo, nurodymo

¹ Europos Sąjungos teisės nediskriminavimo vadovas, Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra, 2010. Europos Taryba, 2010, psl. 32.

diskriminuoti, persekiojimo, priešiško elgesio ar neigiamų padarinių dėl skundo dėl diskriminacijos pateikimo, dalyvavimo byloje dėl diskriminacijos ar pranešimo apie diskriminaciją buvimo, preziumuojama, kad tiesioginės ar netiesioginės diskriminacijos, priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo, nurodymo diskriminuoti, persekiojimo, priešiško elgesio ar neigiamų padarinių dėl skundo dėl diskriminacijos pateikimo, dalyvavimo byloje dėl diskriminacijos ar pranešimo apie diskriminaciją faktas buvo. Skundžiamas asmuo turi įrodyti, kad lygių galimybių principas nebuvo pažeistas.

Tiriant skundą dėl įrodymų pakankamumo ir patikimumo turi būti sprendžiama kiekvienu konkrečiu atveju. Įrodymų pakankamumas byloje reiškia, kad įrodymai neprieštarauja vieni kitiems ir jų visuma leidžia daryti pagrįstą išvadą apie įrodinėjamų faktinių aplinkybių buvimą. Vertinant keletą įrodymų, lemia ne tik kiekvieno iš įrodymų patikimumas, bet ir įrodomųjų duomenų tarpusavio santykis – ar nėra prieštaravimų tarp jų, ar šalutiniai duomenys patvirtina pagrindinius, ar pakankami yra tiesioginiai duomenys, ar nuoseklūs yra šalutiniai įrodomieji faktai (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. sausio 4 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-150/2007; 2008 m. sausio 28 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-18/2008). Kai iš skirtingų byloje pateiktų įrodinėjimo priemonių gaunama prieštaringa informacija, teismas turi šį prieštaravimą išspręsti, tai yra atsakyti į klausimą, kuria informacija (duomenimis) vadovautis, o kurią atmesti, turi įvertinti ne tik kiekvieno įrodymo įrodomąją reikšmę, bet ir įrodymų visetą, ir tik iš įrodymų visumos daryti išvadas apie tam tikrų įrodinėjimo dalyku konkrečioje byloje esančių faktų buvimą ar nebuvimą (Aukščiausiojo Teismo 2016 m. rugsėjo 30 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-400-701/2016).

Tiek Pareiškėjos, tiek Gydytojos teigimu, bendravimas Pareiškėjos motinai atvykus į Greitosios pagalbos skyrių nebuvo malonus. Gydytojos teigimu, jis buvo dalykiškas ir pagarbus. Tikslių duomenų, kuriais remiantis galima būtų padaryti išvadą, kad Pareiškėjos motina patyrė priekabiavimą dėl tautybės, nėra. Vertinant Gydytojos paaiškinimą, paminėtina, kad ji neneigia fakto, jog Pareiškėjos motina kėlėsi iš lovos ir viena ketino eiti į tualetą, todėl Gydytoja paprašė įspėti apie tai medicinos personalą, nes jos sveikatos būklė nėra gera, tačiau išreiškė tai sakiniu: „Ar Jūs taip gerai jaučiatės, jei blaškotės po skyrių, jei norite į tualetą, turite pasakyti kam nors iš personalo.“ Iš skundo turinio matyti, kad pareiškėjos motina tai suprato kaip abejonę jos diagnoze ir pašaipą. Pasak Pareiškėjos, kai Pareiškėjos motina įspėjo Gydytoją, kad kreipsis į Ligoninės vadovą su skundu, Pareiškėja skunde nurodė: „Gydytoja pasijuokė: „aš nebijau, vedėjos nėra, atostogauja.“ Gydytoja

minėtas aplinkybes paaiškino taip: „galite rašyti ką norite, kreiptis į ką norite, Jūsų skundų nebijau, tik tokių sunkių maišų Jums pačiai nešti negalima, ne tokia savijauta.“

Aplinkybės, kad Pareiškėjos motinai atvykus į Greitosios pagalbos skyrių tarp jos ir Gydytojos vyko įtemptas pokalbis, neginčija nei Pareiškėja, nei Gydytoja, tačiau skiriasi šio pokalbio interpretavimas. Pareiškėja ir jos motina suprato Gydytojos prašymą laikytis Ligoninės taisyklių ir tvarkos kaip priekabiavimą tautybės pagrindu. Gydytoja nurodė, kad ši tvarka galioja visiems pacientams vienodai, nepriklausomai nuo jų tautybės ir kito jiems priskirtino pagrindo / požymio.

Gydytoja neigia, jog ištarė frazę, kuri galimai patvirtintų aplinkybę, jog būtent Pareiškėjos motinos tautybė buvo įtempto bendravimo priežastis: „eik, eik į savo taborą.“ Gydytojos teigimu, ji nesupranta, dėl kokios priežasties ji tai turėtų sakyti.

Vadovaujantis išdėstytu, pažymėtina, kad duomenų, patvirtinančių, jog Gydytojos elgesį galima prilyginti priekabiavimui, kuris pasireiškia per nepagarbų, žeidžiantį žmogaus orumą, žeminantį elgesį, bendravimą, nėra.

Vertinant išdėstytas aplinkybės konstatuotina, jog tyrimo metu nenustatytos (nepatvirtintos) aplinkybės dėl priekabiavimo paslaugų teikimo srityje. Trūkstant objektyvių duomenų apie padarytą pažeidimą, tyrimas nutrauktinas.

Vadovaudamasi Lygių galimybių įstatymo 17 straipsniu, 29 straipsnio 3 dalies 2 punktu,

Lygių galimybių kontrolierė

n u s p r e n d ž i a:

1. Nutraukti tyrimą, trūkstant objektyvių duomenų apie padarytą pažeidimą.
2. Su sprendimu supažindinti Pareiškėją ir Marijampolės ligoninės direktorių.

Sprendimas per 1 (vieną) mėnesį nuo jo gavimo dienos gali būti skundžiamas Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka arba Lietuvos administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, 01402 Vilnius) Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatyme nustatyta tvarka.

Seimo kontrolierė,
pavadojanti lygių galimybių kontrolierę

Jolita Miliuvienė